

Νατάσα Κεσμέτη, Στά βράχια

ΕΠΟΠΤΕΙΑ
Εξ όνουχος
<https://epopteia.gr/1272/1272/>

Νατάσας Κεσμέτη Στά βράχια*

Φύσαγε άγρια. Στά βράχια τά κύματα εΐχανε γεμίσει όλες τίς μικρές καί μεγάλες λακκοϋβες νερό. Ήταν θολό σάν τή μέρα καί τόν οϋρανό πού εΐχε κατέβει πολύ χαμηλά, μέ σύννεφα άφρισμένα όσο καί τά κύματα.

Ένας δυό ψαράδες μαζεϋανε τίς πετονιές τους καί πετάγανε όποια μικρά, γλιτσιάρικα ψαράκια εΐχαν πιάσει στίς λακκοϋβες. Έκεΐνα άνοιγόκλειναν τά στόματά τους άπελπισμένα. Σταματοϋσαν κι όταν νόμιζες πώς πάει τέλειωσαν, ξαφνικά έννας νέος σπασμός τΐναζε τά κιτρινοπράσινα ριγωτά κορμάκια τους στό ρηχό νερό. Όλόγυρα, στά κοιλώματα τών βράχων ύπήρχε ξεραμένο άλάτι, ξεφτισμένα φύκια, συστραμμένοι κοχλίες, φύλλα ή άνθη άπό ξεβρασμένες θαλάσσιες άνεμώνες.

Ό άνδρας φοροϋσε καπέλο καί μιά ξεθωριασμένη καφετιά καπαρντίνα. Τό παιδί ήταν κουκουλωμένο σ' έννα παλτό στό χρώμα τοϋ πετρέλαιου, πού τοϋ εΐχε κοντύνει, μ' έννα καρό κασκόλ όλόγυρα στό λαιμό. Τά χρώματα τοϋ κασκόλ ήσαν οί μόνες φωτεινές πινελιές στά βράχια κοντά στήν Παλμύρα.

-Άνάπνεε, εΐπε ό άνδρας.

Εΐχαν κατέβει στό Φάληρο γιά νά πάρει ίώδιο τό παιδί. Έτσι

είχε πει ο γιατρός. *Νά τήν πάτε ν' αναπνεύσει ιώδιο.* Δίπλωσε τήν έφημερίδα του, μέ τήν πλάτη στή θάλασσα, σ' ένα σημείο πού έκοβε λίγο.

-Κάτσε έδω κι ανάπνεε, έπανελαβε.

Έμοιαζε νά μήν ξέρει τι άλλο νά ταής πει. Άλλά έτσι γινόταν πάντα. Δέν μπορούσαν ν' ανταλλάξουν πάνω από τρεις φράσεις. Έμοιαζε άνίσχυρος κι άμήχανος. Πήγε πρός τούς ψαράδες.

Κάπου-κάπου ή θολή θάλασσα πρασίνιζε. Τό κορίτσι άναστέναξε καί κάθισε. Είχανε κάνει καμιάν ώρα μέ τά λεωφορεία γιά νά φτάσουν. Κόντευε έντεκα. Σέ λίγο εκείνος ξαναγύρισε.

-Πεινάς; ρώτησε.

Κούνησε τό κεφάλι της άρνητικά κι άρχισε νά σιγοβήχει.

-Άναπνέεις;

Κούνησε τό κεφάλι της πώς ναί.

-Μήπως κρύνεις;

-Λίγο, άπάντησε.

-Να σοϋ δώσω τήν καπαρντίνα μου;

-Όχι.

Ξαναπήγε πρός τούς ψαράδες.

Πιό κεϊ ήσαν τά κοιλώματα τών βράχων μέ τά βοτσαλάκια. Παλιά, είχαν έρθει μιά δυό φορές γιά μπάνιο τό καλοκαίρι. Τό νερό ήταν καθαρό τότε καί, κάτω από τή ρηχή σπηλιά, σκιερό. Παραέρα πιτσιλαγαν άκτίνες φως καί χρωματιστές λαμπερές βούλες χόρευαν. Εκείνος δέν ήταν μαζί τους. Μόνο γυναίκες.

Βρήκε ένα ξυλάκι κι άρχισε νά ξύνει μια χαραμαδιά μέ έλάχιστη άμμο. Σέ κάποιο δρόμο, κάπως πιό μέσα από τήν παραλία, σκεφτόταν πώς ήταν τό *Σπίτι τοϋ Γέλιου*. Δέν είχαν πάει πολλές φορές αλλά έτσι τό είχε όνομάσει, γιατί αυτές τις λίγες φορές πού θυμόταν, εκεί όλο γελοϋσαν, φώναζαν, ξεκαρδίζονταν. Στόν κήπο είχε φιστικιές. Τά κλαδιά χαμήλωναν κι έκαναν μιάν όμπρέλα. Οι δύο κοπέλες τοϋ σπιτιοϋ τής φώναξαν: *κόψε όσα θές, άμα τά φτάνεις*. Δέν τά έφτανε. Άλλά στή βεράντα τοϋ σπιτιοϋ όπου κάθονταν δυό άστείες φλύαρες γιαγιές είχε μιά πιατέλα γεμάτη φιστίκια. Μιάν άλλη φορά είχαν πιατέλες μέ φέτες κρύο ρόζ χοιρινό καί στήν άκρη μουσταρδίτσα. Τίς ανέβαζαν από μιά σκούρα στριφογυριστή σιδερένια σκάλα σ' έναν έξώστη γεμάτο λαμπιόνια. Κάτι θά γιόρταζαν. Οι γονείς τών κοριτσιών έλεγαν

Δέν πειράζει, δοκιμάστε, μείνετε! Δέν πείραζε πού εἶχαν φτάσει ἀπρόσκλητοι. Πάλι ἐκεῖνος δέν ἦταν μαζί τους. Μιά φουσαρμόνικα ἔπαιζε:

*Φύσα τρελέ βοριά, φούσκωνε τά πανιά μας, φύσα, τώρα μακριά γιά
νά πάμε,
πέρα...*

Ἦθελε νά χωθεῖ κάπου καί νά κλάψει μπροστά σέ μια σκηνή πού τήν τάραζε – τόσο μεγάλη τῆς φαινόταν ἡ εὐτυχία τους: ὁ πατέρας τοῦ σπιτιοῦ εἶχε ἀρπάξει τή γυναίκα του καί τή στριφογύριζε στόν ρυθμό πού ξαφνικά ἄλλαξε σφίγγοντάς την καί λέγοντας: *Κίτσα μου, Κίτσα μου...* Κι αὐτή γελώντας παιγνιδιάρικα ἔλεγε: *Μή Γιάννη, Σταμάτα Γιάννη μου...* Φοροῦσε ἕνα καλοκαιρινό ἐξώπλατο μέ φαρδιές ράντες, τά μπράτσα της ἦσαν στρουμπουλά καί τό κραγιόν της ἀστραφτερό. Ὁ ἄντρας της τήν ἄφησε καί ἄρπαξε ἀπό τή μέση καί τίς δυό τους κόρες, πού ξεφώνισαν ὅτι θά ρίξουν κάτω τά ποτήρια πού κουβαλοῦσαν.

Ὁ ἀέρας δυνάμωσε κι ἔφερε πάνω της μιά δυό ἀρμυρές πιτσιλιές. Ἐγλειψε τά χεῖλη της. Δίπλα στό *Σπίτι τοῦ Γέλιου* ἦταν ἕνα σχολεῖο, ἴσως νηπιαγωγεῖο, τοῦ *Χατζηκωνσταντίνου*, κι ἀπό κεῖ ἀκούστηκαν πάλι φωνοῦλες ἐνθουσιασμοῦ. Ποιός ξέρει ἀπό πότε...

Σηκώθηκε. Πῆγε πρὸς τό μέρος τοῦ πατέρα πού εἶχε ἀνοίξει τό πακέτο του καί πρόσφερε τσιγάρο στούς ψαράδες. Ὅταν τούς πλησίασε καί κοίταξε δυό μικρές καλογριές πού μόλις εἶχαν πετάξει στά βαθουλώματα καί σπαρτάραγαν, ἕνας ρώτησε:

-Ἡ κόρη σου δέν πάει σχολεῖο;

Ὁ ἀέρας πῆρε τήν ἀπάντηση. Αὐτός πού ρώτησε γύρισε καί τήν κοίταξε παραξενεμένος ἀλλ' ἀδιάφορος.

-Τά κορίτσια εἶναι μπελάς, εἶπε.

Ἐκεῖνος δέν ἀπάντησε. Φύσηξε τόν καπνό του νευρικά.

-Γύρνα ἐκεῖ πού κόβει, νά μήν πουντιάσεις, κι ἔχουμε χειρότερα, ταῆς εἶπε χωρίς νά τήν κοιτάξει.

Γύρισε μέ μιά δαγκωνιά στήν καρδιά. Ἦξερε πώς ἄδικα τόν τυραννοῦσε, κι ὅλους τους. Ἀλλά δεν ἤξερε νά ἐξηγήσει γιατί δέν εἶχε κουράγιο γιά τίποτα. Στίς ἐξετάσεις τοῦ Γυμνασίου τά εἶχε πάει χάλια. Εἶχε ρεζιλευτεῖ καί τούς εἶχε ρεζιλέψει. Τό καμάρι τους μπῆκε μέ τό ζόρι σχεδόν.

Εἶχαν θρηνήσει κι ἄλλα παιδιά τό γεγονός πώς, ἀφήνοντας τό

Δημοτικό, σκόρπιζαν; Χώριζαν για πάντα, ίσως; Κι οι καφές κηλίδες; Είχαν αναστατώσει τό ίδιο και άλλα κορίτσια; Οι πιο πολλές έδειχναν περήφανες και είχαν ξεκινήσει έναν άγριο σιωπηλό ανταγωνισμό όμορφιάς: ποιανης τό στήθος φουσκώνει πιο πολύ. Εκείνη που έδειχνε πως ήξερε τί ήθελε κι έμοιαζε ικανοποιημένη μέσα στο μεγαλόσωμό της σκαρί, ήταν ή Λίλα. Η Λίλα που πάντα, ό,τι κι άν έκανε, άσθμαινε, λές και τό στήθος της δέ χώραγε τή λαχτάρα που έρχόταν από πολύ βαθιά μέσα της. Λίγο μετά που τή γράψανε οι γονείς της στο Άρσάκειο χάθηκε από τήν όμαδική καθημερινή τους συνάντηση· μία φορά καθόταν στά μπροστινά καθίσματα του συνοικιακού σινεμά, αλλά δέν τόλμησε νά ταής χτυπήσει έλαφρά τήν πλάτη, νά τήν ειδοποιήσει πως είναι κι αυτή εκεί, γιατί ή Λίλα είχε χωμένο τό κεφαλάκι της στο λαιμό ενός νέου όλογεργμένου προς αυτήν, και σφίγγοντάς την μέ τό μπράτσο του- όλόγυρα στους ώμους της· μία άβολη στάση, αλλά όλοφάνερο άκόμα και στήν ίδια από τήν πίσω σειρά, πως ή Λίλα κι ό άνδρας ήσαν χαμένοι σε δικούς τους κόσμους για καθετί γύρω τους – άκόμα και για τήν όθόνη!

Άγαπημένη Λίλα! Χρόνια μετά έμφανίστηκε στο «Ροφός και Πέννες από Άγκάθια»...

Άλλά τότε που τέλειωσαν τό Δημοτικό, ήταν καμιά άλλη τόσο χαμένη, μπερδεμένη και μόνη; Στή μακριά διαδρομή μέχρι τό νέο σχολείο, κατά μήκος ενός δρόμου μ' έναν πανύψηλο τοίχο απ' τή μια πλευρά, πίσω απ' τίς πιπεριές, ζευγάρια και σκιές στριμώχνονταν ή πάλευαν όταν σουρούπωνε. Προκαλοϋσε σ' όλους τόν ίδιο πανικό αυτός ό δρόμος; Τό τελευταίο φωτεινό σημείο ήταν ένα φωτογραφείο όπου μία γυναίκα μισόγυμνη, μέσα σ' ένα ροϋχο μέ στίγματα λεοπάρδαλης, είχε φωτογραφηθει σε διάφορες πόζες. Οι φωτογραφίες ήσαν μεγάλες, άλλες άσπρόμαυρες κι άλλες ρετουσαρισμένες μέ χρώμα. Τά μαλλιά της ήσαν άφθονα και μακριά, τά χείλη της φούσκωναν μεγάλα και ύπερβολικά βαμμένα. Ίσως ήταν ή Ρίκα, ή Ρίκα Διαλυνά, ίσως άλλη.

Πότε άρχισαν νά βάζουν τά Γιάφας και κυρίως τά Μέρλιν κάτω από τήν πλεχτή μπλούζα; Χτυπητό μπλέ, κατακόκκινα, δυνατά πράσινα τά μαλλινάκια από τίς βελόνες τών μανάδων.

Έφταιγε τό μαλλί; Μέ τί τά τραβοκοπάνε;

Ναί, τά μαλλινάκια ξεχείλωναν γρήγορα αλλά δέν έφταιγε τό

μαλλί. Φταίγανε κείνα τά μεγάλα, άφράτα, χοντρόφλουδα για γλυκό, πού τά κοριτσάκια προσπαθοῦσαν νά συγκρατήσουν ψηλά, ένῶ σφίγγανε τή μέση μ' ὅ,τι βρίσκανε, ζώνη, κορδόνι, μακρόστενη πετσέτα, σάν μένανε μόνα – μαζεμένα κάθε φορᾶ άλλοῦ:

Ἄν ἦταν μέρα Λαϊκῆς, ὑπῆρχαν ἄφθονα σέ κάθε σπίτι. Τό ἴδιο κι ἄν οἱ Λάκωνες γονεῖς, οἱ Ἄρτινοί, οἱ Κρησσοεσ μανάδες εἶχαν μόλις παραλάβει καλάθια καί καφάσια τους, φρεσκοκομμένα. Ἀπό ὅπου κι ἄν εἶχαν ταξιδέψει, ἦταν πολύ δύσκολο νά στερεωθοῦν για ἄρκετή ὥρα στό μικρό μποῦστο, ἰδίως τά Μέρλιν. Πόναγε καί λίγο.

Μιά βάρκα ἄρχισε νά πλησιάζει σκαμπανεβάζοντας. Ἐκεῖνος πλησίασε καί ρώτησε:

-θές νά φύγουμε πιά;

-Ὅχι ἀκόμα, ἀπάντησε. Σέ λίγο.

Στήν τaráτσα ένός ἄλλου σπιτιοῦ, ἐδῶ στό Φάληρο πάλι, εἶχαν στρώσει ἕνα μακρύ τραπέζι καί σερβίρανε πιτσούνια. Κάτω στήν ὑγρή αὐλή τρέχανε μέ τήν Κατερίνα καί τόν Θοδωρή καί κυνηγοῦσαν ἕναν βάτραχο.

Ἦταν κι ἐκεῖνος μαζί τους, παρόλο πού δέν τοῦ ἄρεσαν οἱ περισσότεροι ἀπό τούς θρησκόληπτους πού ἀποτελοῦσαν τήν παρέα. Ἐρχονταν ἀπό μακριά νά ἐπισκεφτοῦν τόν παλιό τους παπά πού εἶχε μεταφερθεῖ σ' αὐτή τήν πλούσια ἐνορία.

Ἦταν καλοκαίρι, ὁ παπάς, φιλόξενος κρητικός, δέν θ' ἄφηνε τόσους ἀνθρώπους νά φύγουν νηστικοί κι ἄς βαρυγκόμαγε ἡ παπαδιά μέ τόσο ἀνθρωπομάνι πού εἶχε νά ταῖσει. Αὐτός πάλι τά ἤθελε ὅλα πλούσια, νά κάθεται στήν κεφαλή τοῦ τραπεζιοῦ σάν τόν Ἀβραάμ ἢ τόν ἴδιο τόν Ἰησοῦ καί νά λέει ὅλο για δαιμόνια πού εἶχε ἐξορκίσει ἢ ἄλλα τρομερά πράγματα. Κι ἅμα ἔπινε λίγο κρασάκι κι ἐρχόταν στο κέφι, ἄρχιζε καί τά ριζίτικα μέ τήν ὠραία του φωνή.

Κυνηγώντας τόν βάτραχο μαζί μέ τόν Θοδωρή, λάτρευε τά χρυσά τσουλούφια πού πέφτανε μέσα στά μάτια του καί δέν πίστευε αὐτό πού λέγανε, πάντα πίσω ἀπό τήν πλάτη τοῦ παπαῖ διάφοροι, πώς ἦταν ἕνας ἀληταμπουράκος, πρῶτος στίς σκανταλιές, στίς μικροκλοπές, στά ψέματα καί τελευταῖος στά μαθήματα. Ὁ Θοδωρῆς δέν φοβόταν ν' ἀρπάξει ἀπό τά γλιστερά του πόδια τό πράσινο

βατράχι πού φούσκωνε καί ξεφούσκωνε ξετρελαμένο, κι ύστερα λούφαξε στή γδαρμένη άπ' τά σκαψίματα καί τίς άγριες μπαλιές χούφτα του. Τό καπάκωσε μέ τήν άλλη καί τούς τό πρότεινε. Τά χέρια τους σμίξανε ζεστά. Ή καρδούλα του χτύπαγε.

Μετά, έκειϊ πού ήταν στρωμένο τό τραπέζι σέ σχήμα Πί, κι ένώ όλοι καθισμένοι κάτω άπό έκατοστάρες λάπες κρεμασμένες άπό τά σκοινιά τής μπουγάδας ήσαν έτοιμοι νά ξεκοκκαλίσουν τά πιτσούνια, άκούστηκε ξαφνικά έκειϊνος ό τρομερός ήχος πού έγινε βουή κι ή βουή βρυχηθμός άγνωστων κρότων, τριγμών καί μουγκρητών. Οί λαμπες έγιναν θρύψαλα, ή πλάκα τής ταρατσας άρχισε νά βουλιάζει, οί τοίχοι ράγισαν, τό σπίτι καταποντίστηκε στά κύματα πού άνέβηκαν άπό τή δαντελωτή άκτή του Φαλήρου σάν νά είχε όρμήσει ξαφνικά ένας άνήμερος πόντος στόν γαλανό Σαρωνικό. Πάει τό ποιόνιο, πᾶνε οί δικοί της, πάει κι εκείνη ή χρυσή στιγμούλα μέ τόν θοωρή καί τόν βατραχάκο του μέσα στό μισοσκόταδο τής αύλής.

-Τί έχεις, γιατί είσαι μελανή; Σήκω νά φύγουμε, είπε ό πατέρας καί τήν πήρε άπό τό χέρι. Διασχίσανε τή λεωφόρο.

-Θέλεις μιά πάστα;

Ήθελε πολύ ένα γλυκό. Καί πίο πολύ ήθελε νά κάτσουνε μαζί στό ζαχαροπλαστείο μέ τά νοτισμένα τζάμια, στά ζεστά, νά βλέπουν μακριά τά κύματα. Άλλά μπορεί νά μήν του περισσεύανε καί έγνεψε – ψέματα, πώς δέν ήθελε. Σκέφτηκε πώς ήταν άρκετό πού τήν κρατούσε άπό τό χέρι.

Στό λεωφορείο γύρισε πρός τό τζάμι κι έκανε πώς βλέπει έξω πού ή όμίχλη, μιά όμίχλη πού δέν έβλεπε άλλος κανείς, έπεφτε σέ πυκνά σεντόνια καί σαβάνωνε τόν κόσμο. Άλλά τόν ένιωθε χωμένο μέσα στό καπέλο, τήν τριμμένη του καπαρντίνα καί τή ζέσταινε ή πλευρά του.

-Σ' τήν έφερα. Άνέπνευσε. Δεν είναι πάντως μέ τά καλά της. Φεύγω τώρα, δέν προλαβαίνω, είπε μόλις μπήκανε στό σπίτι.

Έκείνη τή μέρα κατάλαβε πώς ό πατέρας ήθελε πολύ νά έχει στή θέση της ένα άγόρι, κι εύχήθηκε νά πεθάνει.

.....

* Μικρό άπόσπασμα άπό τό βιβλίο: "Ίνα Ήσοπτρο μυστηριώδους όθόνης", Νατάσα Κεσμέτη, Έκδόσεις Άρμός, 2017.

** Ό πίνακας είναι του Π. Τέτση, "Βράχια της Ύδρας", 2011-14,

Λάδι σε μουσαμά